

«به نام خدا»

گزارش عملکرد اہم فعالیت‌های انجام گرفته در حوزه آموزش عالی، و معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه صنعتی شریف از مهرماه ۱۳۸۰ تا مهرماه ۱۳۸۹

در مهرماه ۱۳۸۰ به دعوت ریاست محترم وقت دانشگاه، پدر معنوی و ارجمندم جناب آقای دکتر سعید سهراب‌پور با ارائه یک برنامه چهار ساله به شورای محترم دانشگاه (<http://meghdari.sharif.edu/Speeches.html>) و سپس در سمینار معاونان آموزشی دانشگاه‌های کشور در شهر اراک، به‌عنوان معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه منصوب گشتم. و حدود ۹ سال تمام علاوه بر انجام وظایف استادی در دانشکده مهندسی مکانیک، در مسئولیت معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه صنعتی شریف نیز خدمت کردم. در این مدت بدون شک مورد حمایت خالصانه و صادقانه اغلب همکاران عزیز دانشگاهی قرار گرفتم. از عزیزانی نظیر آقایان دکتر علی‌اکبر اکرامی، دکتر رامین بزرگمهری، دکتر محسن تفضلی، دکتر مهدی جلالی‌هروی، دکتر امیر دانشگر، دکتر ابوالقاسم دولتی، مهندس سید محمدرضا رکن‌الدینی، دکتر مرتضی سید ریحانی، دکتر نادر طباطبایی، دکتر مهدی فاتح‌راد، دکتر بیژن فرهانی، دکتر علیرضا فیض‌بخش، دکتر علی کریمی طاهری، دکتر محمدعلی کوچک‌زاده، دکتر علی اصغر مظفری، دکتر سید محمد مهدوی، مهندس رسول یوسف زنجانی و خانم دکتر فرناز معصومیان که با همکاری نزدیک خود در مدیریت حوزه‌های مختلف معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی یار و مددکارم بوده‌اند، همچنین از رؤسای محترم دانشکده‌ها و مراکز، و کلیه کارکنان معاونت آموزشی و گروه‌های دانشجویی که به‌طور مستقیم و سایر عزیزانی که به‌طور غیر مستقیم مشوق و حامی فعالیت‌های ما بوده‌اند، صمیمانه سپاسگزاری و قدردانی می‌نمایم. بدون شک بدون پشتیبانی و همکاری دلسوزانه این عزیزان اجرای موفق هیچ‌یک از برنامه‌ها امکان‌پذیر نمی‌بود. به‌علاوه لازم می‌دانم از رویکرد مثبت به طرح‌ها و ایده‌های مطرح شده نوآورانه در جهت تنوع‌بخشی و گسترش کمی و کیفی آموزش عالی مطرح شده توسط دانشگاه صنعتی شریف و حمایت‌های قاطع عزیزانی چون برادران ارجمندم آقایان دکتر جعفر توفیقی، دکتر حسن خالقی، دکتر عباس لطفی و دکتر رجبعلی برزویی در حوزه معاونت آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری صمیمانه تشکر و قدردانی نمایم.

در ادامه سعی دارم به منظور ثبت در تاریخ پر عظمت آموزشی دانشگاه، رئوس فعالیت‌های این حوزه را که بعضاً برای اولین بار در دانشگاه و کشور مطرح و به مرحله اجرا رسیده‌اند را به شرح زیر تقدیم نمایم. بدون شک هیچ برنامه و طرحی نیست که خارج از ایراد، انتقاد و مشکل باشد، منتها از آنجائی که هدف رضایتمندی پروردگار یکتا، ارتقای علمی و آموزشی دانشگاه و کشور عزیزمان ایران بوده است، همواره سعی گردیده تا با خودباوری و جرأتی که از حمایت بی‌دریغ مسئولین و اساتید محترم دانشگاه کسب کرده بودیم، با ارائه طرح‌ها و برنامه‌های نوین در نظام

آموزش عالی ایران الگوی مناسبی را از دانشگاه صنعتی شریف به جامعه علمی کشور ارائه نماییم. باشد که انشاء... مورد قبول درگاه حق تعالی قرار گرفته باشد و قطعاً در بین همکاران عزیز دانشگاهی تاریخ بهترین قاضی خواهد بود:

۱- طراحی و اجرای موفق طرح برنامه آموزشی بدون مدرک (Non-Degree Program) (برای اولین بار در کشور) برای دانشجویان و فارغ‌التحصیلان دانشگاهی به صورت میهمان- تک‌درس در دانشگاه با پرداخت شهریه‌های مربوط. پیش از اجرای این طرح ورود به دانشگاه و ثبت‌نام در یک یا چند درس (بدون مدرک دانشگاهی) برای دانشجویان و فارغ‌التحصیلان سایر دانشگاه‌ها به سادگی امکان‌پذیر نبود که این موضوع مغایر با اصول تعریف شده در دانشگاه‌های مدرن در دنیا است.

۲- متأسفانه تا قبل از سال ۱۳۸۰ عمده آیین‌نامه‌های آموزشی دانشگاه و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در جهت حمایت و ایجاد تسهیلات برای دانشجویانی بود که به هر دلیل در ادامه تحصیل مشکل آموزشی یا مشروطی پیدا می‌کردند. با ابتکار این دانشگاه و حمایت قاطع وزارت علوم، آیین‌نامه‌هایی در جهت تشویق و جذب دانشجویان و فارغ‌التحصیلان ممتاز و استعدادهای درخشان دانشگاه‌ها تدوین و به مرحله اجرا درآمد. از این رو عمده آیین‌نامه‌های مرتبط با استعدادهای درخشان ابتدا با جرأت و ابتکار این دانشگاه (با تشکر از اعضای محترم شوراهای استعداد درخشان و تحصیلات تکمیلی دانشگاه) تدوین و پس از اخذ مجوزهای لازم به مرحله اجرا درآمدند. از آن جمله‌اند:

الف) ایجاد شورای استعدادهای درخشان دانشگاه و تدوین اولین آیین‌نامه‌های شناسایی استعدادهای درخشان در دانشگاه و آموزش عالی کشور. و تشکیل شورای ویژه استعدادهای درخشان برای پذیرش بدون آزمون دانشمندان هسته‌ای و نخبگان علمی به دوره‌های تحصیلات تکمیلی.

ب) آیین‌نامه پذیرش بدون آزمون فارغ‌التحصیلان ممتاز دوره‌های کارشناسی در مقطع کارشناسی ارشد (طرح ۱۰ درصد).

ج) آیین‌نامه پذیرش بدون آزمون فارغ‌التحصیلان ممتاز دوره‌های کارشناسی ارشد در مقطع دکتری.

د) آیین‌نامه پذیرش بدون آزمون فارغ‌التحصیلان ممتاز دوره‌های کارشناسی به دوره دکتری مستقیم.

و) آیین‌نامه پذیرش فارغ‌التحصیلان ممتاز کشور به دوره‌های بالاتر دانشگاه صنعتی شریف که از ۲۰ دانشگاه برتر جهان پذیرش همراه بورس داشته‌اند.

ه) تدوین و اجرای طرح‌های حمایتی از برندگان المپیادهای دانشجویی و مسابقات علمی.

۳- به منظور ضرورت‌های مطرح شده از سوی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در سال ۱۳۸۲ مبنی بر لزوم گسترش آموزش عالی در مقاطع تحصیلات تکمیلی، و کمک به درآمدزایی دانشگاه‌ها، این دانشگاه مبتکر و پیشنهاد دهنده اجرای دوره‌های کارشناسی ارشد (نوبت دوم) بود که پس از تصویب در کلیه دانشگاه‌های

کشور به مرحله اجرا درآمده است. به علاوه برای همین منظور طراحی و اجرای دوره‌های کارشناسی ارشد آموزش محور نیز برای اولین بار توسط دانشگاه صنعتی شریف طراحی و اجرا گردید و برای گسترش آن به وزارت علوم پیشنهاد شد.

۴- به منظور گسترش آموزش عالی و همکاری‌های بین‌المللی، اجرای دوره‌های مشترک دانشگاهی با دانشگاه‌های خارجی برای اولین بار در کشور توسط دانشگاه صنعتی شریف مطرح گردید و با حمایت‌های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به مرحله اجرا درآمد. برای مثال دوره‌های مشترک نظیر: کارشناسی مهندسی مکانیک با همکاری دانشگاه علوم کاربردی آخن آلمان، دوره‌های کارشناسی ارشد MBA و مدیریت پروژه با دانشگاه‌های کالگری و رویال رودز کانادا، کارشناسی ارشد مهندسی صنایع با دانشگاه لولیا در سوئد مواردی بودند که برای اولین بار در کشور با موفقیت طراحی و اجرا شدند. حسن تدبیر، پشتیبانی و حمایت‌های ویژه آقای دکتر ابوالحسن وفایی در مدیریت محترم روابط علمی و بین‌الملل دانشگاه و مدیران محترم برنامه‌های مربوط در این خصوص نیز شایسته تقدیر و تشکر است.

۵- طراحی و اجرای موفق طرح‌های حمایتی از دانشجویان تحصیلات تکمیلی و به ویژه دانشجویان دکتری در قالب دستیار آموزشی (TA)، دستیار پژوهشی (RA) و دستیار اجرایی (AA)، برای اولین بار در کشور در دانشگاه صنعتی شریف. و سپس تدوین آیین‌نامه حمایت از دانشجوی دکتری در قالب دستیار پژوهشی (RA) با نگاه ملی برای وزارت علوم، تحقیقات و فناوری که بالاخره پس از پی‌گیری‌های متعدد این دانشگاه در سال گذشته تصویب و ابلاغ گردید. به طوری که اجرای طرح‌های فوق در سال‌های اخیر منجر به کاهش سنوات تحصیلی دانشجویان دکتری و افزایش چشمگیر انتشارات و مقالات علمی دانشگاه گردید.

۶- مشارکت فعال در طراحی، پشتیبانی و تدوین آیین‌نامه‌های لازم جهت گسترش فعالیت‌های آموزشی دانشگاه در جزیره کیش (به منظور جذب دانشجوی خارجی و کاهش روند عزیمت داوطلبان ادامه تحصیل به کشورهای منطقه و خروج سرمایه‌های مالی و انسانی) به طوری که منجر به تأسیس پردیس بین‌الملل دانشگاه صنعتی شریف (غیر انتفاعی) و با کیفیت مناسب گردد. در این جا لازم است به سهم خود از کلیه همکاران عزیزی که در بنیانگذاری و به ثمر رساندن این سرمایه ارزشمند دانشگاهی نقش کلیدی و فعال داشتند، به ویژه آقایان دکتر مسعود عسکری، مهندس سید رضا موسوی، دکتر ابوالقاسم نجفی، دکتر محمود حصارکی، دکتر سیامک کاظم‌زاده، دکتر داریوش باستانی، و مسئولین محترم دانشکده‌ها و برنامه‌ها، و اعضای محترم شوراهای پذیرش و آموزش این پردیس صمیمانه تشکر و سپاسگزاری نمایم.

۷- طرح اهمیت موضوع رتبه‌بندی دانشگاه‌ها در عرصه بین‌المللی برای اولین بار در کشور در بین اعضای محترم هیأت علمی دانشگاه و اقدام به موقع و سریع معاونت آموزشی و همکاران محترم در مدیریت سنجش، نظارت و ارزشیابی در ثبت جایگاه دانشگاه صنعتی شریف در رتبه‌بندی‌های جهانی. همچنین

- اصلاح نحوه گردش کار جذب هیأت علمی از طریق آگهی استخدام، تشکیل و تکمیل پرونده متقاضیان به صورت متمرکز در معاونت آموزشی دانشگاه، و به روز رسانی و رسیدگی سریع به پرونده‌های ارتقاء و تبدیل وضعیت، و ترفیع اعضای هیأت علمی از جمله فعالیت‌های چشمگیر در این مدیریت بوده است.
- ۸- طراحی و اجرای سامانه الکترونیکی جامع آموزش دانشگاه برای ثبت نام، راهنمایی، گزارش‌های آموزشی، ارسال نمرات، آیین‌نامه‌ها و امور مربوط به دانش‌آموختگان. طراحی و ارتقای شکلی و کیفی دانشنامه‌های اعطایی به فارغ‌التحصیلان دانشگاه به صورت دو زبانه (فارسی و انگلیسی) با ملحوظ کردن ویژگی‌های امنیتی غیرقابل جعل و ارتقای کیفیت کارنامه‌های تحصیلی و رسمی دانشگاه.
- ۹- برنامه‌ریزی و مشارکت فعال در شکل‌گیری و توسعه قطب‌های علمی، حمایت و کمک به برنامه‌ریزی برای ایجاد مرکز کارآفرینی در دانشگاه، در بدو تأسیس تحت نظارت معاونت آموزشی دانشگاه. و همچنین طراحی و راه‌اندازی اولین سامانه الکترونیکی کاریابی و مشاوره شغلی فارغ‌التحصیلان دانشگاه در کشور با مدیریت سرکار خانم دکتر معصومیان که مراحل اجرایی آن تقریباً پایان یافته و به زودی فعال خواهد شد.
- ۱۰- طراحی و اجرای نحوه پذیرش دانشجویان خارجی در دانشگاه به منظور تنوع‌بخشی به فضای آموزشی و ارتقای رتبه جهانی دانشگاه، به طوری که هم اکنون نزدیک به ۴۰ دانشجو در مقاطع مختلف تحصیلی در این دانشگاه تحصیل می‌کنند.
- ۱۱- پذیرش مسئولیت و نظارت کامل در جهت ارتقای کیفی نحوه برگزاری مراسم فارغ‌التحصیلی دانش‌آموختگان، طراحی لباس‌های فارغ‌التحصیلی، و همکاری مدیریت‌های محترم فرهنگی و فوق‌برنامه و روابط عمومی دانشگاه که شایسته تقدیر و تشکر است.
- ۱۲- ساماندهی زمان برگزاری جلسات و شوراها بزرگ دانشگاه و فعال کردن روز چهارشنبه (پیشنهاد آقای دکتر حصارکی) و استفاده بهینه از سایر روزهای هفته برای برنامه‌ریزی مناسب‌تر کلاس‌ها و سایر برنامه‌های آموزشی و پژوهشی. و نام‌گذاری خیابان‌ها و محوطه‌های دانشگاه و پیشنهاد آن به مسئولین مربوطه در دانشگاه.
- ۱۳- تنظیم موفق تقویم آموزشی سالانه دانشگاه به طوری که هر دو نیمسال تحصیلی با توجه به تعطیلات رسمی و غیر رسمی کشور، به طوری که زمان لازم و مناسب، جهت ارائه کلاس‌ها و سایر امور آموزشی برای دانشجویان و اساتید فراهم گردد. تهیه و توزیع سالانه کامپیوتر و توزیع آن میان دانشکده‌ها و مراکز آموزشی.
- ۱۴- تشکیل منظم و منسجم شورای برنامه‌ریزی دانشگاه در سال‌های ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۳ به منظور بازنگری برنامه‌های درسی و ارائه پیشنهادهای لازم به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برای باز کردن سبب درسی دروس عمومی کارشناسی (۲۰ واحد) که امروز شاهد تنوع و تحول در آن هستیم.

- ۱۵- حمایت جدی و مستمر از تحول در مراکز گرافیک و کارگاه‌های آموزشی و ارتقای کلاس‌های گرافیک مهندسی از روش‌های سنتی به گرافیک کامپیوتری با مشارکت مدیران و همکاران محترم و دستیاران آموزشی تخصیص داده شده به مراکز مربوط که شایسته تقدیر است.
- ۱۶- مشارکت جدی، شدید و پی‌گیر با حفظ سمت در جهت ارتقای مرکز زبان دانشگاه و عملیات عمرانی و توسعه فضای فیزیکی و تبدیل آن به مرکز زبان‌ها و زبان‌شناسی و پی‌گیری جهت اخذ مجوزهای لازم جهت ایجاد دانشکده زبان‌ها و زبان‌شناسی از شورای گسترش آموزش عالی که هم‌اکنون با دو رشته کارشناسی ارشد آموزش زبان انگلیسی و زبان‌شناسی رایانشی و جذب اعضای هیأت علمی خوب و فعال در حوزه‌های آموزشی و پژوهشی. این اهتمام صرفاً به منظور ارتقای ارائه برنامه‌های آموزشی مربوط توسط اساتید صاحب‌نظر در مقطع کارشناسی و تحصیلات تکمیلی سایر دانشکده‌ها، ایجاد انگیزه برای جذب و نگهداری اساتید برتر در زمینه زبان، فراهم نمودن زمینه‌های پژوهشی در حوزه زبان‌ها و مهارت‌های ارتباطی از نگاه مهندسی و رایانه، و تنوع‌بخشی در ارائه برنامه‌های تحصیلات تکمیلی در دانشگاه بوده است.
- ۱۷- طراحی، تدوین و اجرای آیین‌نامه آموزشی دوره‌های فرعی (Minor) برای تنوع بخشی به دوره‌های کارشناسی دانشگاه برای اولین بار در کشور که مورد استقبال اکثریت دانشکده‌ها و مراکز دانشگاه قرار گرفته و هم‌اکنون تعدادی از دانشجویان ممتاز دانشگاه در این دوره‌ها ثبت‌نام دارند.
- ۱۸- طراحی و ارتقای نظام محاسبه قراردادهای حق‌التدریس اساتید به صورت کامپیوتری و به روز و تدوین آیین‌نامه‌های جدید متناسب با تحولات مربوط به حقوق و مزایای اعضای هیأت علمی و ارزش‌گذاری یکسان کلاس‌های ارائه شده در مقاطع مختلف، و شفاف‌سازی درآمدهای اختصاصی در حوزه مدیریت آموزش‌های آزاد و روان‌سازی پرداخت‌های مربوط در حد ممکن.
- ۱۹- پیشنهاد و پی‌گیری امور عمرانی و ایجاد تحول در فضای فیزیکی حوزه‌های تحت پوشش معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی و ارتقای وضعیت کلاس‌های آموزشی و تالارها و ساختمان ابن سینا با تجهیزات آموزشی. و همچنین پیشنهاد ساخت یک ساختمان آموزشی در دانشگاه که هم‌اکنون مراحل طراحی آن با مشاورت مستقیم اینجانب تکمیل گردیده است و انشاء... به زودی اجرایی خواهد شد. با تشکر فراوان از اهتمام و پشتیبانی ریاست محترم وقت دانشگاه و جناب آقای مهندس ریخته‌گری و همکاران محترمشان در دنبال کردن موارد مربوط به حوزه آموزش.
- ۲۰- طراحی و اجرای طرح کارت هوشمند دانشجویی برای کلیه دانشجویان دانشگاه به طوری که علاوه بر امور شناسایی تسهیلات لازم برای استفاده از کتابخانه، سالن غذاخوری، و ورود و خروج به محوطه‌های دانشگاه و خوابگاه‌ها و سایر موارد اداری و بانکی را فراهم کند.

۲۱- حمایت جدی و مستمر از آیین‌نامه انتقال فرزندان اعضای محترم هیأت علمی به دانشگاه و ایجاد تسهیلاتی تقریباً مشابه برای فرزندان کارکنان محترم دانشگاه با حمایت رییس محترم وقت دانشگاه، و تدوین آیین‌نامه‌های میهمانی و انتقال برای سایر هموطنان عزیزمان از طریق کمیسیون‌های مربوط و اعلام شفاف آن بر روی سامانه معاونت آموزشی دانشگاه. (که همکاری این عزیزان نیز شایسته تقدیر و تشکر است).

۲۲- ابراز مخالفت و انتقاد جدی از طرح‌هایی نظیر بومی‌گزینی دانشجو در دانشگاه‌های برتر کشور، اختصاص سهمیه ۲۰ درصدی به متاهلین برای ورود به دوره‌های کارشناسی ارشد، طرح‌هایی که منجر به گزینش متمرکز دانشجوی دکتری گردد، و جذب و گزینش متمرکز اعضای هیأت علمی برای دانشگاه‌های برتر (صرفاً به دلیل آن‌که این طرح‌ها را خلاف اصول علمی و آکادمیک، ناعادلانه، و مانع پیشرفت دانشگاه‌های برتر و پیشرو کشور در عرصه ملی و بین‌المللی می‌دانم). اینجانب صراحتاً نظرات خود و دانشگاه را در موارد مربوط از طریق مکاتبه با وزارت علوم، طرح موضوع در جلسات مربوط، و مصاحبه، خارج از هرگونه نگاه یا وابستگی سیاسی، الا صراط مستقیم، به اطلاع عزیزان مسئول رسانیده‌ام.

۲۳- نگاهی آماری به توسعه تحصیلات تکمیلی و درآمدهای اختصاصی در حوزه آموزش، و اصلاح هرم هیأت علمی

ردیف	مقایسه آماری فعالیت‌ها در ۹ سال گذشته	مهر سال ۱۳۸۰	مهر سال ۱۳۸۹
۱	تعداد کد رشته‌های دکتری در سال	۱۲	۱۷
۲	تعداد کد رشته‌های کارشناسی ارشد در سال	۴۵	۶۴
۳	درآمد اختصاصی و گردش مالی در آموزش‌های آزاد دانشگاه در سال	حدود دویست میلیون تومان	حدود هفت میلیارد تومان
۴	تعداد دانشجوی پذیرش شده در مقطع کارشناسی در سال	۹۰۲	۱۱۱۸
۵	تعداد دانشجوی پذیرش شده در مقطع کارشناسی ارشد در سال	۶۵۴ روزانه	۱۳۳۷ (۸۱۶ روزانه + ۱۷۰ استعداد درخشان + ۳۵۱ نوبت دوم)
۶	تعداد دانشجوی پذیرش شده در مقطع دکتری در سال	۱۰۰	۲۰۱
۷	تعداد کل فارغ‌التحصیلان دکتری تا سال	۱۴۲	۶۴۱
۸	تعداد کل فارغ‌التحصیلان کارشناسی ارشد تا سال	۳۴۶۲	۱۰۳۶۵
۹	تعداد کل فارغ‌التحصیلان کارشناسی تا سال	۱۵۶۰۰	۲۲۶۳۰
۱۰	تعداد کل فارغ‌التحصیلان کاردانی تا سال	۷۵۰	۸۳۰
۱۱	تعداد کل فارغ‌التحصیلان دانشگاه تا سال	۱۹۹۵۴	۳۴۴۶۶

در سال ۱۳۸۹				در سال ۱۳۸۰			
مربی	استادیار	دانشیار	استاد	مربی	استادیار	دانشیار	استاد
۴۴	۱۶۰	۱۱۳	۱۴۱	۵۷	۱۶۵	۸۴	۵۶
تعداد کل اعضای هیأت علمی: ۴۵۸				تعداد کل اعضای هیأت علمی: ۳۶۲			

و البته رسیدگی و پاسخگویی به دهها هزار امور جاری دیگر که حسب وظیفه و البته با افتخار بنده و همکارانم در مدت این ۹ سال در خدمت هموطنان عزیز دانشگاهی بوده‌ایم. در پایان لازم می‌دانم از کلیه عزیزانی که در جهت تعلیم و تربیت و ارتقای دانشگاه صنعتی شریف و آموزش عالی کشور در گذشته، حال و آینده تلاش کرده‌اند و تلاش می‌کنند، صمیمانه تشکر و قدردانی نمایم.

با آرزوی توفیق الهی
 دکتر علی مقداری، استاد
 معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی
 اول مهر ماه ۱۳۸۹